

Hjertesykdom hos mynder – og litt om ernæring

Onsdag 25. januar inviterte Salukiutvalget til temakveld, og på agendaen sto «hjerter», presentert av kardiolog Liva Ihle Vatne. Liva jobber til daglig med kardiologi på fulltid ved Anicura dyresykehus i Oslo, og hun er også leder i Norsk Forening for Veterinær Kardiologi (NFVK).

Vi hadde fått låne lokaler hos Royal Canin, og som et pluss for kveldens møte hadde de laget et flott foredrag for oss om ernæring med hovedfokus på LC-hunder. I tillegg stilte de med kaffe/te og nydelig kake samt en «goodie-bag» til hundene våre.

RC har flere varianter av fôr for arbeidende hunder, og vi fikk presentert de forskjellige

med tanke på hva våre hunder trenger av energi for sitt arbeid.

Visste du for eksempel at 1 gram fett gir mer enn dobbelt så mye energi som 1 gram protein eller 1 gram karbohydrat? Og at temperaturen har betydning for energibehovet hos en hund? Og da snakker vi ikke bare om at de trenger mer for å holde varmen når det er kaldt, men også motsatt, de trenger også mer energi for å regulere ned temperaturen når det er veldig varmt. Jeg har ikke tenkt så mye over det før vi hadde det rekordvarmt en sommer, da tenkte jeg – jøsses så hundene mine spiser.

Vi snakket også om energi forbrukt under første akselerasjon, og nå skjønner jeg hvor viktig det er at løpshunder får rett mat med rett energi hvis de skal klare gjøre det arbeidet vi ber dem om. Vi var også innom forskjellige

typer fettsyrer, proteiner, belastninger på ledd og hvordan forebygge slikt, samt masse annet. Til slutt snakket vi mye om hvordan føre både når hunder er under aktivt arbeid, trening og i hvileperioder.

Stikkord her er:

- Store måltider senest åtte timer før start, og tidligst to timer etter
- Tilfør gjerne elektrolytter og energi mellom omgangene
- Tilførsel av energi innen en halvtime etter aktivitet
- Snacking lite og ofte
- Husk å ta med fôr når du har lang vei hjem

En veldig interessant presentasjon, en del visste vi fra før, men repetering av viktige ting er aldri feil, og mye nytt lærte vi. Spørsmål og diskusjon underveis var meget nyttig.

Så var det Livas tur, vi var spent og satt stille som mus, så lenge det varte, til spørsmålene begynte hagle inn.

Livas første bilde sa: «Mynder er ikke som andre hunder», og det vet vi jo! Så var vi i gang.

Referanseintervaller for blant annet greyhound, whippet og saluki viser at disse har større hjerte enn andre hunder i samme vektklasse, de har stor kapasitet og stort volum, og det er viktig å bruke rasespesifikke referanseintervaller for ultralydundersøkelser av hjertet. Vi med saluki er jo så heldig at dette allerede foreligger, og det bruker Liva i sin ultralydundersøkelse. For hjortehundene er et slikt referanseintervall under bearbeidelse. Dessverre kunne hun også fortelle at det ser ut som både saluki og skotsk hjortehund er predisponert for ervervede hjertesykdommer. Avlsdyr bør uansett undersøkes før paring, uavhengig av tidligere funn eller ikke. Dette gjelder saluki og skotsk hjortehund i særdeleshet; andre mynderaser ikke så mye med mindre det er kjente hjerteproblemer i linjene.

Medfødte hjertesykdommer er ikke veldig vanlig, men har forekommet sporadisk, f.eks.

” *Og da snakker vi ikke bare om at de trenger mer for å holde varmen når det er kaldt, men også motsatt, de trenger også mer energi for å regulere ned temperaturen når det er veldig varmt.*

stenose, dysplasi, shunter, arytmi og annet. Man skal også huske på at mange medfødte lidelser, men ikke alle, gir bilyd på hjertet, men ikke alltid viser kliniske tegn. Uansett, viser din hund, valp eller voksen, unormale funn ved en klinisk undersøkelse, bør hunden videre til en kardiolog.

Blant ervervede hjertesykdommer er blant annet mitralklaff-sykdom/endokardiose og dilatert kardiomyopati (DCM) sykdommer vi oftest finner hos våre hunder.

Endokardiose er en degenerativ sykdom som påvirker hjerteklaffene og fører til at noe av blodet strømmer i feil retning – gir ofte en tydelig bilyd. Vanlig i små raser, men ses også hos større, bl.a. saluki. Den prekliniske fasen er lang, og den kan føre til hjertesvikt, men erfaringene hittil viser at saluki som oftest dør med den, ikke av den.

Dilatert kardiomyopati er en sykdom i selve hjertemuskelen, den jobber ikke som den skal, slik at hjertet «vokser». Sykdommen kan være primær eller sekundær, førstnevnte er genetisk nedarvet. Sykdommen fører til hjertesvikt med vann i lungene, nedsatt allmenntilstand eller plutselig død – ved svikt er prognosen dårlig på kort sikt. Den prekliniske fasen er lang, og det kreves en ultralydundersøkelse for å oppdage sykdommen i denne fasen. Det er som oftest i voksen →

alder man oppdager kliniske tegn, men også unge hunder kan utvikle svikt eller dø brått.

Det finnes flere typer medisiner for preklinisk sykdom, og det er veldig viktig at man får sin hund undersøkt av en erfaren kardiolog, slik at denne kan sette hunden på rett medisin for «rett» sykdom.

Liva hadde med seg mange bilder og filmer av hjerter, og hun pekte og forklarte gjennom disse. Det er litt vanskelig å gjengi skriftlig, men absolutt interessant for oss som fikk se. Neste gang du får tatt ultralydundersøkelse av hjertet hos din hund, be kardiologen forklare litt for deg, veldig spennende å se.

I dag er det ikke et obligatorisk krav å undersøke avlsdyr i forkant av paringer, men følgende anbefalinger (spesielt for saluki og skotsk hjortehund) bør følges (RAS for saluki har også tatt høyde for de fleste av disse):

- Man bør undersøke både tisper og hannhund så tett opp til paring som mulig, og helst ikke mer enn ett år i forkant.
- Tisper bør være over 3 år og hannhund over 5 år ved paring.
- Hunder som dør brått, bør obduseres.
- Hannhunder er spesielt viktig å undersøke om de brukes flere ganger (får flere kull).

Oppdages det hjertesykdom hos noen individer, er det også en fordel, hvis man har mulighet, å undersøke også deres nærmeste familie – med tanke på arvelighet, men også for bedre å kunne kartlegge forekomsten i spesielle linjer eller hos rasen generelt.

Underveis i foredraget stilte vi masse spørsmål og fikk kloke svar, det manglet ikke på engasjement, for å si det sånn.

I dag er ikke hjertesykdommer en «trusel» for vår rase, men det er nok tilfeller til at vi bør ta det alvorlig, slik at det ikke utvikler seg i negativ retning. Det er nok også en del

” *Det er nok også en del mørketall fra tidligere år, da man ikke var klar over at hunden døde av en hjertesykdom, den rett og slett bare døde. Man hadde ikke den kunnskapen vi besitter i dag, og tenkte nok ikke så mye over det.*

mørketall fra tidligere år, da man ikke var klar over at hunden døde av en hjertesykdom, den rett og slett bare døde. Man hadde ikke den kunnskapen vi besitter i dag, og tenkte nok ikke så mye over det.

Så oppfordringen fra Salukiutvalget er: Gjør ditt forarbeid og følg anbefalingene så godt det lar seg gjøre, ikke kims av «varselsklokkene» og bestreb deg på å beholde rasen vår så frisk som den faktisk anses å være.

Per i dag er det seks veterinærer som er godkjent for hjerterundersøkelser i regi av NFVK:

- Per Jørgen Engum, AniCura – Stjørdal Dyreklinikk
- Thomas Øyo, AniCura – Dyresykehuset Bergen Sør
- Gunhild Ørn, AniCura – Stavanger Smådyrklinikk
- Inge Vogt Engeland, AniCura – Dyreklubben Telemark
- Liva Vatne, AniCura Dyresykehus Oslo
- Katarina Storli, Evidensia – Lørenskog Dyreklinikk

Hjertelig tusen takk til Liva for denne interessante kvelden, vi håper vi får anledning til å invitere deg igjen, og at du nok en gang kan bidra med din enorme kunnskap om emnet.